

SLOVESA

URČITÉ TVARY SLOVESNÉ

ПРÍTOMNÝ ČAS

- vyjadřuje se časovanými slovesnými tvary. V ruštině rozlišujeme **dvoji časování**

1. časování

infinitiv			д е л а т ь	п и с а т ь	н е с т и
Jednotné číslo	1. os.	я	д е ' л а - ю	п и ' ш - у	н е с - у '
	2. os.	т ы	д е ' л а - е ш ь	п и ' ш - е ш ь	н е с - ё ш ь
	3. os.	о н , о н а , о н о	д е ' л а - е т	п и ' ш - е т	н е с - ё т
Množné číslo	1. os.	м ы	д е ' л а - е м	п и ' ш - е м	н е с - ё м
	2. os.	в ы	д е ' л а - е т е	п и ' ш - е т е	н е с - ё т е
	3. os.	о н и	д е ' л а - ю т	п и ' ш - у т	н е с - у т

- pro toto časování je charakteristické „-е-“ (-ешь, -ет, -ем, -ете) ve všech osobách kromě 1. jednotného čísla a 3. množného čísla.
- Je pro něj také charakteristické „-ут “ „-ют “ ve 3. osobě množného čísla
- dochází-li ke **změně kmenové souhlásky**, v 1. časování se mění ve všech osobách, s několika výjimkami (*п и с а т ь* > *п и ш у*, *п и ш е ш ь*, *п и ш е т*, *п и ш е м*, *п и ш е т е*, *п и ш у т*)

- koncovky „у“ „ут“ se používají po tvrdé souhlásce (*иду, нес у, беру*) a po šepkavkách (*пишу, плачу. Они важ ут*)
- v ostatních případech jsou koncovky „-ю“ „-ют“ (*я делаю, они критикуют*)

2. časování

infinitiv		Г О В О Р И Т Ь		Н О С И Т Ь	
Jednotné číslo	1. os.	я	г о в о р - ю ’	н о ш - у ’	
	2. os.	ты	г о в о р - и ’ ш ь	н о ’ с - и ш ь	
	3. os.	о н , о н а , о н о	г о в о р - и ’ т	н о ’ с - и т	
Množné číslo	1. os.	мы	г о в о р - и ’ м	н о ’ с - и м	
	2. os.	вы	г о в о р - и ’ т е	н о ’ с - и т е	
	3. os.	они	г о в о р - я ’ т	н о ’ с - я т	

- pro toto časování je charakteristické „-и-“ (*-ишь, -ит, -им, -ите*) ve všech osobách kromě 1. os. jednotného čísla a 3. osoby množného čísla
- je pro něj také charakteristické „-а т“ „-я т“ ve 3. osobě množného čísla
- dochází-li ke změně kmenové souhlásky, dochází k němu ve 2. časování pouze v 1. osobě jednotného čísla (*носит ь > ношу, носишь, носит, носим, носите, носят*)

- v tomto časování se koncovky „-у “ „-а т “ vyskytnou pouze po souhláskách „ж “ „ш “ „ч “ „щ “, u sloves se změnou kmenové souhlásky jen v 1. osobě jednotného čísla (*я хожу > они ходят, я ношу > они носят*), u sloves bez změny kmenové souhlásky v 1. osobě jednotného čísla a 3. osobě množného čísla (*я кричу, они кричат, я решу, они решат*)
- slovesa zakončená na „-чь “ patří k 1. časování, ale v 1. osobě jednotného čísla a ve 3. osobě množného čísla zůstává nezměněná souhlásková „г “ nebo „к “ (*мочь > могу, можешь, может, можем, можете, могут / печь > пеку, печёшь, печёт, печём, печёте, пекут*)
- při časování zvrtných sloves je po samohlásce zvrtná částice „-сь “ (*я учусь, вы учитесь*) a po souhlásce „-сь “ (*ты учишься, он учится, мы учимся, они учатся*)

BUDOUCÍ ČAS

- od sloves nedokonavých se budoucí čas tvoří spojením tvarů slovesa „б ы т ь “ + infinitiv

osoba	Jednotné číslo	Množné číslo
1	<i>Я буду писать.</i>	<i>Мы будем писать</i>
2	<i>Ты будешь писать.</i>	<i>Вы будете писать</i>
3	<i>Он (она, оно) будет</i>	<i>Они будут писать.</i>

П И С А Т Ь .

– u sloves dokonavých mají význam budoucího času tvary přítomné: я

принесу, они сделают, мы придём

cvičení

1. Odjízďím do Prahy až v pátek, ale můj muž odjízďí už ve středu.

В П р а г у я _____ в п я т н и ц у , н о м о й м у ж _____

у ж е в с р е д у .

(2 х

у е з ж а т ь)

2. Maminko, máš ještě ráda tatínka?

М а м а , т ы в с ё е щ ё _____ п а п у ? (л ю б и т ь)

3. Može můj, ty pořád něco ztrácíš!

Б о ж е м о й , т ы в с ё в р е м я ч т о - н и б у д ь _____
(т е р я т ь)

4. Už zase hrajete na počítači?!

В ы о п я т ь _____ н а к о м п ь ю т е р е ?
(и г р а т ь)

5. Sním o Vánocích bílých.

Я _____ о Р о ж д е с т в е н а с н е г у .
(м е ч т а т ь)

6. Zahrajeme si karty?

М ы _____ в к а р т ы ?
(с ы г р а т ь)

7. Nekřič tak, já tě slyším, jenom tě nechápu.

Н е к р и ч и , я т е б я _____ , н о н е _____ т е б я
(с л ы ш а т ь , п о н и м а т ь)

8. Už zase se červenám, neříkej takové hlouposti.

Я о п я т ь _____ , т а к и х г л у п о с т е й н е г о в о р и .
(к р а с н е т ь)

9. Popřemýšlíš o tom?

Т ы _____ о б э т о м ?
(п о д у м а т ь)

10. Maminka pracuje jako prodavačka.

М а м а _____ п р о д а в щ и ц е й .
(р а б о т а т ь)

11. Oni obědvají doma všichni spolu.

О н и _____ д о м а в с е в м е с т е .

(о б е д а т ь)

12. Posloucháš rock nebo country?

Ты _____ рок или кантри?

(с л у ш а т ь)

13. Oblečeme vám ty kalhoty, pane.

Мы _____ вам эти брюки, господин.

(н а д е т ь)

14. Každý týden si kupuji nový brilantový šperk. Miluji brilianty.

Каждую неделю я _____ новую бриллиантовую драгоценность. (п о к у п а т ь)

15. Nevíš, co jí dá Petr k narozeninám?

Ты не _____, что ей Пётр _____ ко дню рождения? (з н а т ь, п о д а р и т ь)